

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

સ્પેશ્યલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૭૮૭૬/૨૦૧૬

સાથે

સ્પેશ્યલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૭૮૮૪/૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ.આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી.એન. કારિયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા

૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના

=====

મેસર્સ કોમ્પટન ગ્રીવ્સ લિમિટેડ અને ૧.... અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૨.... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ – ૨ તરફે મેસર્સ વાડિયાઘાંડી એન્ડ કંપની, વકીલ
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે શ્રી હાર્દિક વોરા, આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૩ તરફે નોટીસ બજાવવામાં આવેલ.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ.આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી.એન. કારિયા

તારીખ:૧૯ /૦૧/૨૦૧૭

સી.એ.વી. ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ.આર. શાહ)

૧.૦. બંને અરજીઓમાં કાયદા અને હકીકતોના સમાન પ્રશ્નો ઉપસ્થિત થતા હોવાથી, આ બંને અરજીઓનો આ સંયુક્ત ચુકાદા અને હુકમ દ્વારા નિર્ણય કરવામાં આવે છે અને નિકાલ કરવામાં આવે છે.

૨.૦. રુલ. સામાવાળા રાજ્ય તરફે વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર શ્રી હાર્દિક વોરા રુલની નોટીસની સર્વિસ સ્વીકારે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને અને સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની સંમતિથી, આ બાબત આજે આખરી સુનાવણી માટે લેવામાં આવે છે.

૩.૦. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની આ બંને અરજીઓમાં, ધ ગુજરાત સેલ્સ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૯ (જેને હવે પછી "સદર અધિનિયમ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમ ૫૪(૧)(એએ) હેઠળ અનિવાર્ય કર્યા મુજબ, સ્વીકૃત રિફંડની રકમ પર વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજની ગણતરી કરીને ચૂકવવા માટે સામાવાળાઓને નિર્દેશ આપતા યોગ્ય આદેશ, નિર્દેશ અને હુકમ માટે સંબંધિત અરજદારોએ અરજ કરેલ છે.

૪.૦. આ કોર્ટની વિચારણા માટે ઉપસ્થિત થયેલો કાયદાનો ટૂંકો પરંતુ રસપ્રદ પ્રશ્ન એ છે કે શું પ્રી-ડિપોઝિટની રિફંડ રકમ પર, જે અરજદારે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ

સમક્ષ અપીલ કરતી વખતે જમા કરાવી હતી, જ્યારે અરજદાર વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ સફળ થાય છે અને ટેક્સની માગણી સેટ એસાઈડ કરવામાં આવે છે અને પરિણામે પ્રી-ડિપોઝિટની રકમ રિફંડ કરવામાં આવે છે, ત્યારે સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) હેઠળ અનિવાર્ય કર્યા મુજબ અરજદાર-ડીલર પ્રી-ડિપોઝિટના આવા રિફંડ પર વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે કે કેમ.

૫.૦. સરળતા ખાતર, સ્પેશ્યલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૭૮૭૬/૨૦૧૬ ની હકીકતો વર્ણવવામાં આવી છે, જે ટૂંકમાં નીચે મુજબ છે:

૫.૧. અરજદાર નં. ૧ કંપનીના કિસ્સામાં આકારણી અધિકારી દ્વારા આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪-૯૫, ૧૯૯૫-૯૬, ૧૯૯૬-૯૭ અને ૧૯૯૭-૯૮ માટે તારીખ ૩૧.૦૮.૨૦૦૮ ના રોજ આકારણી હુકમો પસાર કરવામાં આવ્યા હતા. ઉપરોક્ત હુકમોના આધારે, આકારણી અધિકારીએ અન્ય બાબતોની સાથે અરજદાર નં. ૧-ડીલરને સદર અધિનિયમની કલમ ૧૫(બી) હેઠળ ટેક્સ ચૂકવવા માટે પાત્ર ઠેરવ્યા અને તેના સંદર્ભમાં અરજદાર નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદી સામે ટેક્સની વધારાની માગણી ચૂકવવા પાત્ર ઠેરવ્યા.

૫.૨. આકારણી અધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા આકારણી હુકમોથી નારાજ અને અસંતોષ્ટ થઈને, અરજદાર નં. ૧-ડીલરે ડેપ્યુટી કોમર્શિયલ ટેક્સ કમિશનર સમક્ષ પ્રથમ અપીલ દાખલ કરી. અપીલ/અપીલો દાખલ કરતી વખતે, અરજદારોએ અપીલ દાખલ કરતી વખતે પ્રી-ડિપોઝિટ પેટે કેટલીક રકમ

જમા કરાવી હતી. આવી ડિપોઝિટ પર, અપીલ સત્તાધિકારી દ્વારા પ્રથમ અપીલ એડમિટ કરવામાં આવી હતી.

૫.૩. ત્યારબાદ તારીખ ૨૫.૦૩.૨૦૦૩ ના હુકમથી, પ્રથમ અપીલ સત્તાધિકારીએ તમામ આકારણી વધો માટે અરજદાર નં. ૧ ની સદર અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરી.

૫.૪. પ્રથમ અપીલ સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમથી નારાજ થઈને, અરજદાર નં. ૧ એ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ બીજી અપીલ દાખલ કરી. તારીખ ૩૧.૦૮.૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને હુકમથી, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે અપીલ મંજૂર કરી છે અને ઠરાવ્યું છે કે અરજદાર નં. ૧ ફોર્મ નં. ૨૬ રજૂ કર્યા વિના સદર અધિનિયમની કલમ ૪૯(૨) હેઠળ તેને આપવામાં આવેલી મુક્તિઓ / લાભોનો દાવો કરવા માટે હકદાર છે. વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે એવો પણ નિષ્કર્ષ કાઢ્યો હતો કે મુક્તિ પ્રાપ્ત એકમોમાંથી અરજદાર નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદીને મુક્તિ પ્રાપ્ત માલ તરીકે ગણવાની રહેશે અને તેથી, આવી ખરીદી પર સદર અધિનિયમની કલમ ૧૫ બી હેઠળ ટેક્સ વસૂલવાપાત્ર નથી. એવું ઠરાવીને, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલના અવલોકનોના પ્રકાશમાં અને નવેસરથી બાબતની તપાસ કરવા સામાવાળા નં. ૩ જોઈન્ટ કોમર્શિયલ ટેક્સ કમિશનરને બાબત પરત મોકલી (રિમાન્ડ કરી).

પ.પ. ત્યારબાદ, તારીખ ૩૧.૦૮.૨૦૦૪ ના વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલના હુકમની અનુસૂતિમાં, સામાવાળા નં. ૩ એ નવેસરથી બાબતની તપાસ કરી અને આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪-૯૫ માટે તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૧૫ ના રોજ અને આકારણી વર્ષ ૧૯૯૫-૯૬, ૧૯૯૬-૯૭ અને ૧૯૯૭-૯૮ માટે તારીખ ૨૧.૦૭.૨૦૧૫ ના રોજ અનુક્રમે હુકમો પસાર કરીને ઠરાવ્યું કે અરજદાર નં. ૧ સદર અધિનિયમની કલમ ૪૯(૨) હેઠળ મુક્તિ પ્રમાણપત્ર ધરાવે છે તેમજ સદર અધિનિયમની કલમ ૪૯(૨) હેઠળ મુક્તિ પ્રમાણપત્ર ધરાવતા એકમોમાંથી માલની ખરીદી કરે છે, તેથી સદર અધિનિયમની કલમ ૧૫(બી) હેઠળ વધારાના ટેક્સનું રોપણ પરવાનગીપાત્ર નથી. પરિણામે, સામાવાળા નં. ૩ એ જાહેર કર્યું કે સંબંધિત આકારણી અધિકારી દ્વારા સદર અધિનિયમની કલમ ૧૫બી હેઠળ કરવામાં આવેલા વધારા કુલ ટેક્સની જવાબદારીમાંથી રદ કરવા જરૂરી છે. સામાવાળા નં. ૩ એ એવું પણ ઠરાવ્યું કે સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા ગણતરી કરવામાં આવેલી આખરી ટેક્સ જવાબદારી ઉપરાંત અરજદાર નં. ૧ એ અગાઉથી ટેક્સની રકમ જમા કરાવી દીધી હોવાથી, અરજદાર નં. ૧ સદર અધિનિયમમાં આપેલા સ્પષ્ટીકરણો મુજબ ગણતરી કરવામાં આવેલા વ્યાજની રકમ સાથે આવી વધારાની રકમનું રિફંડ મેળવવા માટે હકદાર છે.

પ.૬. અરજદારોનો એવો કેસ છે કે સામાવાળા સત્તાધિકારીઓને કરવામાં આવેલી એડ-હોક ડિપોઝિટ, જે અરજદાર નં. ૩ દ્વારા સંબંધિત અપીલો એડમિટ થતા પહેલાં કરવામાં આવી હતી, તે આખરી ટેક્સ જવાબદારી કરતાં વધુ

હતી, તેથી અરજદાર નં. ૧ સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) હેઠળ બાકીની રકમનું રિફંડ મેળવવા માટે હકદાર હતા. ત્યારબાદ, સામાવાળા નં. ૨ એ સામાવાળા નં. ૩ ના હુકમને ધ્યાનમાં રાખીને અરજદાર નં. ૧ ની તરફથી દર્શાવેલ રકમ મુક્ત કરવાનો નિર્દેશ આપતા તારીખ ૩૧.૦૫.૨૦૧૬ ના હુકમો પસાર કર્યા. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, જોકે સામાવાળા નં. ૨ ના સદર હુકમમાં દર્શાવેલ રકમમાં આવા રિફંડ પરના વ્યાજની ચોક્કસ રકમનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો ન હતો અને અરજદારોના જણાવ્યા મુજબ, તેઓ ખાસ કરીને સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) ને ધ્યાનમાં લેતાં, આવા રિફંડ પર વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર હતા. આથી, સંબંધિત અરજદારોએ ઉપરોક્ત રાહતો માટે હાલની સ્પેશ્યલ સિવિલ એપિલેશનો દાખલ કરેલ છે.

૬.૦. સંબંધિત અરજદારો તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી તન્વિશ ભટ્ટ ઉપસ્થિત રહ્યા છે અને સામાવાળા-રાજ્ય તરફે વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર શ્રી હાર્દિક વોરા ઉપસ્થિત રહ્યા છે.

૭.૦. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ શ્રી તન્વિશ ભટ્ટ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી કે સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) કરદાતાને હિસાબી વર્ષ બંધ થવાના હુકમની તરત પછીની તારીખથી આકારણી હુકમની તારીખ સુધી રિફંડની રકમ પર વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ દાવો કરવા માટે હકદાર બનાવે છે.

૭.૧. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે હવે કાયદાનો સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) માં દર્શાવેલ શબ્દ "કલમ ૪૧ હેઠળ આકારણી હુકમ" માં આકારણી અધિકારીના હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલમાં અપીલ સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમોનો સમાવેશ થાય છે. પોતાની ઉપરોક્ત રજૂઆતના સમર્થનમાં, તેમણે ટેક્સ અપીલ નં. ૮૭/૨૦૧૫ માં આપવામાં આવેલા ગુજરાત રાજ્ય વિ. દોશી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસ ના કેસમાં; સેલ્સ ટેક્સ રિવિઝન નં. ૫/૨૦૦૫ માં આપવામાં આવેલા એસ્સાર પાવર લિમિટેડ વિ. ગુજરાત રાજ્ય, સેલ્સ ટેક્સ કમિશનર ના કેસમાં; ટેક્સ અપીલ નં. ૮૬/૨૦૧૫ માં આપવામાં આવેલા ગુજરાત રાજ્ય વિ. જ્યુપિટર એન્જિનિયર ના કેસમાં અને ટેક્સ અપીલ નં. ૨૨૨/૨૦૧૫ માં આપવામાં આવેલા ગુજરાત રાજ્ય વિ. સ્ટાર ઈન્ડસ્ટ્રીઝ ના કેસમાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના ચુકાદાઓ પર ભારે આધાર રાખ્યો છે.

૭.૨. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી, જ્યારે સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમને અનુસરીને, અરજદારો અપીલ દાખલ કરતી વખતે અરજદારોએ જમા કરાવેલી પ્રી-ડિપોઝિટની રકમ સહિત વધુ ચૂકવેલા ટેક્સનું રિફંડ મેળવવા માટે હકદાર છે, ત્યારે અરજદારો પ્રી-ડિપોઝિટની આવી રકમ પર પણ વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે.

૭.૩. અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ શ્રી ભટ્ટ દ્વારા વધુમાં એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલ દાખલ કરતી વખતે પ્રી-ડિપોઝિટ તરીકે જમા કરાવેલી

કોઈપણ રકમ ટેક્સની અંશતઃ ચુકવણી તરીકે ગણી શકાય અને તેથી, અપીલ સત્તાધિકારી / ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમના અનુસંધાને રકમ રિફંડ કરવી જરૂરી છે, તેવા કિસ્સામાં, ડીલર સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧) (એએ) હેઠળ પૂરા પાડ્યા મુજબ વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ સાથે તે રિફંડ મેળવવા અને / અથવા પરત મેળવવા માટે હકદાર છે.

ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ પર આધાર રાખીને, હાલની અરજીઓ મંજૂર કરવા અને પ્રી-ડિપોઝિટની રકમ પર આવી ડિપોઝિટની તારીખથી તે રિફંડ થાય ત્યાં સુધી વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ આપવા / મંજૂર કરવા સામાવાળાને નિર્દેશ આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૮.૦. રાજ્ય તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન આસિસ્ટન્ટ ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર શ્રી વોરા દ્વારા હાલની અરજીનો ભારપૂર્વક વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે.

૮.૧. રાજ્ય તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એજીપી શ્રી વોરા દ્વારા ભારપૂર્વક રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પ્રી-ડિપોઝિટની રકમના સંબંધમાં, સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) નિલકુલ લાગુ પડશે નહીં કારણ કે પ્રી-ડિપોઝિટ પેટેની રકમને ટેક્સની ડિપોઝિટ કહી શકાય નહીં. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪ ટેક્સના રિફંડના કિસ્સામાં અને / અથવા ટેક્સના વિલંબિત રિફંડ પર લાગુ થશે.

૮.૨. રાજ્ય તરફે ઉપસ્થિત રહેલા વિદ્વાન એજીપી શ્રી વોરાએ પોતાની રજૂઆતના સમર્થનમાં ૧૯૯૬(૮૨) ઇએલટી ૧૭૭ માં રિપોર્ટ થયેલ સુવિધા લિમિટેડ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા ના કેસમાં બોમ્બે હાઇકોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે કે પ્રી-ડિપોઝિટ પેટે જમા કરાવેલી કોઈપણ રકમને ડ્યુટીની ચુકવણી કહી શકાય નહીં પરંતુ અપીલના અધિકારનો ઉપયોગ કરવા માટે માત્ર પ્રી-ડિપોઝિટ કહી શકાય.

૮.૩. વિદ્વાન એજીપી શ્રી વોરાએ પોતાની ઉપરોક્ત રજૂઆતોના સમર્થનમાં એઆઈઆર ૨૦૧૫ એસસી ૨૭૫૨ માં રિપોર્ટ થયેલ કમિશનર ઓફ કસ્ટમ્સ (ઈમ્પોર્ટ), રાયગઢ વિ. ફિનાકોર્ડ કેમિકલ્સ (પી) લિમિટેડ ના કેસમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તેથી, અરજદારો ખાસ કરીને સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) હેઠળ પ્રી-ડિપોઝિટની રકમના રિફંડ પર કોઈ વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે નહીં.

૯.૦. સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને વિગતવાર સાંભળવામાં આવ્યા.

૧૦. આ કોર્ટની વિચારણા માટે ઉપસ્થિત થયેલો કાયદાનો ટૂંકો પરંતુ રસપ્રદ પ્રશ્ન એ છે કે અપીલ દાખલ કરતી વખતે પ્રી-ડિપોઝિટ તરીકે જમા કરાવેલી રકમના રિફંડ પર, જે અપીલમાં નિર્ણયના કારણે જરૂરી બન્યું છે, શું ડીલર પ્રી-ડિપોઝિટની આવી રકમ પર વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે કે નહીં?

૧૧. એ નોંધવું જરૂરી છે અને તેમાં કોઈ વિવાદ નથી કે હાલના કેસમાં, અરજદારો ડીલર સામે આકારણી હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો અને આકારણી અધિકારી દ્વારા આકારણી વર્ષ ૧૯૯૪-૯૫ થી ૧૯૯૭-૯૮ માટે એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે અરજદારો-ડીલર સદર અધિનિયમની કલમ ૧૫ બી હેઠળ ટેક્સ / વધારાનો ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે અને અરજદાર નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદી સામે ટેક્સની વધારાની માગણી ઉપસ્થિત કરી હતી. પ્રથમ અપીલ સત્તાધિકારીએ તમામ આકારણી વષો માટે અપીલ / અપીલો અંશતઃ મંજૂર કરી. જોકે, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલી વધુ અપીલ પર, વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલે ઠરાવ્યું છે કે અરજદાર નં. ૧ સદર અધિનિયમની કલમ ૪૯(૨) હેઠળ તેને આપવામાં આવેલી મુક્તિઓ / લાભોનો દાવો કરવા માટે હકદાર છે અને મુક્તિ પ્રાપ્ત એકમોમાંથી અરજદાર નં. ૧ દ્વારા કરવામાં આવેલી ખરીદીને મુક્તિ પ્રાપ્ત માલ તરીકે ગણવાની રહેશે અને તેથી સદર અધિનિયમની કલમ ૧૫ બી હેઠળ આવી ખરીદી પર વધારાનો ટેક્સ ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી. જોકે, અપીલો દાખલ કરતી વખતે, અરજદારોએ સદર અધિનિયમની કલમ ૬૫(૪) હેઠળ જરૂરી મુજબ પ્રી-ડિપોઝિટ તરીકે કેટલીક રકમ જમા કરાવી હતી, જે અપીલ દાખલ કરતી વખતે વૈધાનિક આવશ્યકતા છે. ત્યારબાદ, અપીલો મંજૂર કરવામાં આવે છે અને ટેક્સની જવાબદારી સેટ એસાઈડ કરવામાં આવે છે. ત્યારબાદ, યોગ્ય સત્તાધિકારીએ જમા કરાવેલી રકમ રિફંડ કરી દીધી છે જે જવાબદારી કરતાં વધુ મળી આવેલ છે,

જોકે પ્રી-ડિપોઝિટની રકમ પર કોઈ વ્યાજ વિના. અરજદારોનો એવો કેસ છે કે અપીલ સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમના અનુસંધાને રિફંડ કરવી જરૂરી એવી પ્રી-ડિપોઝિટની આવી રકમના રિફંડ પર, અરજદારો સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) હેઠળ પૂરા પાડ્યા મુજબ વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે. બીજી તરફ, રાજ્ય તરફે એવો કેસ છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧)(એએ) માત્ર ટેક્સની કોઈપણ રકમના રિફંડના કિસ્સામાં જ લાગુ પડશે.

૧૧.૧. એ વાત સાચી છે કે અરજદારો દ્વારા જે જમા કરાવવામાં આવ્યું હતું તે પ્રી-ડિપોઝિટ તરીકે અને અપીલના અધિકારનો ઉપયોગ કરવાની શરત તરીકે હતું. અપીલ દાખલ કરતી વખતે પ્રી-ડિપોઝિટ પેટે જમા કરાવવાની રકમ સદર અધિનિયમની કલમ ૬૫(૪) હેઠળ રહેશે જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

કલમ ૬૫(૪). દંડ સાથે અથવા દંડ વિનાના આકારણી હુકમ સામે અથવા દંડ લાદતા હુકમ સામેની કોઈપણ અપીલ સામાન્ય રીતે અપીલ સત્તાધિકારી દ્વારા ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં, જ્યાં સુધી આવી અપીલ ટેક્સની ચુકવણીના દંડ સાથે અથવા દંડ વિના અથવા, કિસ્સા મુજબ, જે દંડના સંદર્ભમાં અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હોય તેની ચુકવણીના સંતોષકારક પુરાવા સાથે ન હોય; પરંતુ શરત એ છે કે અપીલ સત્તાધિકારી, જે યોગ્ય લાગે તો, લેખિતમાં નોંધવાના કારણોસર, આવા હુકમ સામેની અપીલ ધ્યાને લઈ શકે છે:

(એ) દંડ સાથે ટેક્સની (જો કોઈ હોય તો) અથવા કિસ્સા મુજબ, દંડની ચુકવણી વિના, અથવા

(બી) તે વ્યાજબી ગણે તેવી નાની રકમની ચુકવણીના પુરાવા પર, અથવા

(સી) અપીલકર્તા અપીલ સત્તાધિકારી નિર્દેશ આપે તેવી રકમ માટે નિયત કરેલી રીતે જામીન પૂરા પાડે તે પર.

૧૧.૨. સદર અધિનિયમની કલમ ૬૫ ના સબ-સેક્શન (જ) ને ધ્યાનમાં લેતાં, જે પણ રકમ જમા કરાવવામાં આવે તે ટેક્સની ચુકવણી / ટેક્સની અંશતઃ ચુકવણી પેટે રહેશે, ભલે તે અપીલના અધિકારનો ઉપયોગ કરવા માટેની પૂર્વશરત તરીકે હોય. આપેલા કેસમાં, જો આકારણી હુકમ સામેની અપીલ ફગાવી દેવામાં આવે અને ટેક્સની જવાબદારી / ટેક્સની માગણી બહાલ રાખવામાં આવે, તો તે કિસ્સામાં, અપીલ દાખલ કરતી વખતે જમા કરાવેલી કોઈપણ રકમ ભલે તે પ્રી-ડિપોઝિટ તરીકે હોય, તેને ક્રેડિટ આપવી જરૂરી છે અને ટેક્સની જવાબદારીની બાકીની રકમ ત્યારબાદ સદર અધિનિયમ હેઠળ પૂરા પાડ્યા મુજબના વ્યાજ સાથે જમા કરાવવી જરૂરી છે.

૧૨.૦. કલમ ૫૪ વિલંબિત રિફંડ પર વ્યાજ માટે પૂરી પાડે છે અને તે પૂરી પાડે છે કે જ્યાં કલમ ૪૧ હેઠળના આકારણી હુકમના આધારે કમિશનર દ્વારા કોઈપણ વ્યક્તિને રિફંડ કરવી જરૂરી રકમ હુકમની તારીખના નેવું દિવસના સમયગાળામાં

તેને રિફંડ કરવામાં ન આવે, તો કલમ (એ) અથવા, કિસ્સા મુજબ, કલમ (બી) માં નિર્દિષ્ટ કરેલા સમયગાળાની સમાપ્તિ પછીની તરતની તારીખથી રિફંડની તારીખ સુધી સદર રકમ પર વાર્ષિક ૯% ના દરે સદા વ્યાજ આવી વ્યક્તિને ચૂકવવાનું રહેશે. પરંતુ શરતનું સ્પષ્ટીકરણ ૨ વધુમાં પૂરું પાડે છે કે અપીલમાં અથવા રિવિઝનમાં પસાર કરવામાં આવેલા રિફંડને લગતા હુકમના કિસ્સામાં, નેવું દિવસના સમયગાળાની ગણતરી સેલ્સ ટેક્સ ઓફિસર દ્વારા આવા હુકમ મળ્યાની તારીખથી કરવાની રહેશે.

૧૨.૧. તેથી, કલમ ૬૫ ના સબ-સેક્શન (૪) અને કલમ ૫૪ ના સંયુક્ત વાંચન પર, અપીલ મંજૂર થતાં અને ટેક્સની જવાબદારી અપીલ સત્તાધિકારી દ્વારા કાં તો ઘટાડવામાં આવે અથવા સેટ એસાઈડ કરવામાં આવે તેવા કિસ્સામાં, સંબંધિત વ્યક્તિ અપીલ સત્તાધિકારી / ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમની તારીખથી ૯૦ દિવસ પૂરા થયે વ્યાજ સાથે સદર રકમ પરત મેળવવા / સદર રકમનું રિફંડ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે. કોઈપણ અન્ય વિપરીત વ્યુ સંબંધિત વ્યક્તિના વ્યાજને વંચિત કરશે. જોકે, કલમ ૫૪ ને ધ્યાનમાં લેતાં ૯૦ દિવસના સમયગાળાની ગણતરી સેલ્સ ટેક્સ ઓફિસર દ્વારા આવા હુકમ (અપીલ સત્તાધિકારી / ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમ) મળ્યાની તારીખથી કરવાની રહેશે.

૧૩.૦. હવે, જ્યાં સુધી ફિનાકોર્ડ કેમિકલ્સ (પી) લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા પર રાખવામાં આવેલા આધારનો સંબંધ

છે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષના કેસમાં ખાતું અયોગ્ય સમૃદ્ધિના આધારે પ્રી-ડિપોઝિટનું રિફંડ નકારવા માંગતું હતું અને તેના પર નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે અવલોકન કર્યું છે કે હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમના અનુસંધાને અને માલસામાન મુક્ત કરવાની શરત તરીકે રકમ જમા કરાવવામાં આવી હોવાથી, અયોગ્ય સમૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત લાગુ પડશે નહીં. એ નોંધવું જોઈએ કે આખરે, નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટે ઠરાવ્યું કે કરદાતા સદર રકમના રિફંડ પર વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે. તેવી જ રીતે, સુવિધા લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં, બોમ્બે હાઇકોર્ટે ઠરાવ્યું કે અયોગ્ય સમૃદ્ધિનો સિદ્ધાંત અને / અથવા સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝની કલમ ૧૧(બી) લાગુ પડશે નહીં.

૧૩.૧. આ કોર્ટના અસંખ્ય ચુકાદાઓ મુજબ, ખાસ કરીને ઉપર નિર્દિષ્ટ કરેલા અને જેમના પર અરજદારોના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, ડીલર અપીલ હુકમથી ઉદ્ભવતા રિફંડ પર સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪(૧) (એએ) હેઠળ વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે. હાલના કેસમાં, અરજદારો અપીલ હુકમથી ઉદ્ભવતી અને / અથવા અપીલ હુકમના અનુસંધાને રકમનું રિફંડ મેળવવા માટે હકદાર છે. તેથી, આવા રિફંડની વિલંબિત ચુકવણી પર વ્યાજ નકારવાનું કોઈ કારણ નથી, ખાસ કરીને પ્રી-ડિપોઝિટ તરીકે અને અપીલ દાખલ કરતી વખતે જમા કરાવેલી રકમના રિફંડ પર, જોકે સદર અધિનિયમની કલમ ૫૪ ની જોગવાઈને આધીન એટલે કે ૯૦ દિવસના સમયગાળાની ગણતરી સેલ્સ ટેક્સ ઓફિસર દ્વારા અપીલ હુકમ મળ્યાની તારીખથી કરવાની રહેશે.

૧૪.૦. ઉપરોક્તને ધ્યાનમાં રાખીને અને ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, આ બંને અરજીઓ સફળ થાય છે. એવું ઠરાવવામાં આવે છે કે સંબંધિત અરજદારો આકારણી હુકમ સામે અપીલ દાખલ કરતી વખતે પ્રી-ડિપોઝિટ તરીકે તેમના દ્વારા જમા કરાવેલી રકમ પર વાર્ષિક ૯% ના દરે વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર રહેશે, જોકે વાર્ષિક ૯% ના દરે સાદા વ્યાજની ગણતરી અપીલ સત્તાધિકારી / ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમના ૯૦ દિવસ પૂરા થયાની તારીખથી કરવાની રહેશે અને ૯૦ દિવસના સમયગાળાની ગણતરી સેલ્સ ટેક્સ ઓફિસર દ્વારા અપીલ હુકમ / ટ્રિબ્યુનલનો હુકમ મળ્યાની તારીખથી કરવાની રહેશે. દરેક અરજીમાં ઉપરોક્ત મર્યાદા સુધી રુલ એવ્સોલ્યુટ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

સહી/—

(એમ.આર. શાહ, જે.)

સહી/—

(બી.એન. કારિયા, જે.)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.